

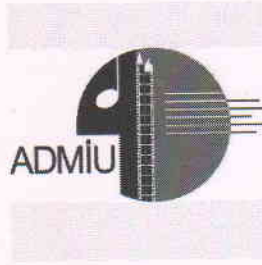
Təsdiq edirəm

ADMİU-nun rektoru

Professor Ceyran Mahmudova

“ 12 ” “ sentyabr ” 2025-ci il

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT MƏDƏNİYYƏT VƏ İNCƏSƏNƏT UNİVERSİTETİ

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

7003016 – Rəngkarlıq ixtisasının
Dəzgah rəngkarlığı ixtisaslaşması

Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin
3-29/3-2-548F/2025/1 nömrəli 08.09.2025-ci il tarixli əmrinə əsasən
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin Elmi Şurasının
12.09.2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) təsdiq edilmişdir.

BAKİ – 2025

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin 7003016 – Rəngkarlıq ixtisası üzrə təhsil proqramı (bundan sonra – təhsil proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların Təsnifatı”na, qabaqcıl beynəlxalq təcrübə və əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- 1.2. Təhsil proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:
  - ixtisas üzrə məzunun səriştələrini, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə tədris və təlim metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktur və kadr potensialına olan tələbləri, təhsilalanın təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini davam etdirmə imkanlarını müəyyənləşdirmək;
  - təhsilalanları və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik, bacarıq və təlim nəticələri ilə tanış etmək;
  - təhsil proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı prosesə cəlb olunan tərəfdaşları məlumatlandırmaq.
- 1.3. Təhsil proqramı, tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə magistr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.4. Təhsilalanın 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 akademik saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Bu zaman auditoriya saatlarının həcmi 12-16 akademik saat təşkil edir. Peşəkar məqsədlər üçün dərinlən öyrənilən ixtisaslaşmalar üzrə həftəlik dərslərin yükünün həcmi dəyişdirilə bilər.
- 1.5. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən ixtisasın həmin müəssisədə kadr hazırlığı aparılan hər bir ixtisaslaşma üzrə ayrıca təhsil proqramı hazırlanmalıdır. Hər bir ixtisaslaşma üzrə təhsil proqramı müvafiq ixtisasın təhsil proqramındakı bölmələrlə yanaşı, həmin ixtisaslaşma üzrə tədris və təlim metodları, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi üsulları, təcrübələrin təşkili və qiymətləndirilməsi və s. bölmələri də əks etdirməlidir.

2. Məzunun səriştələri

- 2.1. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi səriştələrə yiyələnməlidir:
  - peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri müstəqil şəkildə həll edə bilmək;
  - müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək, planlaşdırmaq, onların cari və perspektiv nəticələrini təhlil etmək;
  - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin səbəblərini araşdırmaq, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək;
  - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə etmək, həmçinin gözlənilən nəticələri müəyyənləşdirmək, dəyərləndirmək və qiymətləndirmək;
  - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı öz fəaliyyətini tənqidi şəkildə dəyərləndirmək;

- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan dilində və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək, əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak etmək;
- müxtəlif üsullarla öz bilik və səriştələrini başqalarına ötürə bilmək;
- istənilən şəraitdə etik davranış qaydalarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərmək, şəxsi davranışlarının etik aspekt və imkanlarını, məhdudiyyətlərini və sosial rolunu anlamaq;
- davamlı öyrənmə və peşəkar inkişafı ilə bağlı özünün və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil öyrənmə üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək.
- müəllif hüququ və peşə etikasını bilmək və fəaliyyətində tətbiq etmək; o rəngkarlıq sənəti ilə sənətşünaslıq elminin prinsiplərinə, o cümlədən kompozisiya, forma, rəng (kolorit) və perspektiv prinsiplərinə əsaslanaraq rəngkarlıqda janr, mövzu dairəsini genişləndirmək;
- yeni tip bədii təfəkkürü formalaşdırmaq; o abstrakt təfəkkürün yenilənməsini, ənənə və millilik problemlərini bilmək; o rəngkarlıq sənətində müasir inkişaf tendensiyalarını bilmək.

2.2. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə səriştələrinə yiyələnmişdir:

Dəzğah rəngkarlığı ixtisaslaşması üzrə:

- verilmiş mövzu ilə əlaqədar əsər haqqında qısa təhlil aparmaq, onun məzmununu qiymətləndirmək və əsaslandırılmış şəkildə təqdim etmək;
- mövzuya uyğun (naturadan) orijinal material toplamağı bacarmaq;
- rəngkarlıq prosesini düzgün qavramaq və sistemli şəkildə tətbiq etməyi bacarmaq;
- müxtəlif rəngkarlıq üslublarını göstərməyi bacarmaq və fərdi üsluba malik olmaq;
- rəngkarlıqda fərqli material və texnikalardan (yağlı boya, akril, tempera və s.), stilizə etmə və bədii sadələşdirmə üsullarından istifadə etməklə mürəkkəb və yüksək bədii səviyyədə əsərlər, o cümlədən süjetli əsərlər yarada bilmək;
- plastikanın prinsiplərinə riayət etməklə, yaddaş və təsəvvürün köməyi ilə müxtəlif vəziyyətləri təsvir etməyi bacarmaq;
- kompozisiya qanunlarından istifadə edərək qarşıya qoyulmuş vəzifəni kompleks şəkildə estetik, funksional və texniki cəhətdən düzgün yerinə yetirməyi bacarmaq;
- formanın plastik həllini, işıq-kölgəni, rəng münasibətlərini (koloriti), fəzanın həllini, psixoloji təsiri nəzərə alaraq müxtəlif janrlarda əsərlər yarada bilmək;
- kompozisiya mərkəzinin ifadəliliyinə, ikinci dərəcəli hissələrlə əsas ideyanın məna əlaqəsinə, kontrastların tarazlaşmasına nail olmaqla kompozisiyada müasir üsullardan istifadə etməyi bacarmaq;
- dəzğah rəngkarlığı sahəsində daha mürəkkəb tapşırıqlar yerinə yetirməyi bacarmaq;
- rəqəmsal texnologiyalar və ənənəvi üsulları birləşdirərək dəzğah rəngkarlığı nümunələrini hazırlamaq məqsədilə komandada işləyə bilmək;
- bədii üslubların transformasiyasını başa düşmək və öz əsərlərində konseptual şəkildə istifadə etməyi bacarmaq;
- öz yaradıcılıq işlərini yaradıcı və akademik dairələrə təqdim edəcək formada strukturlaşdırmaq; - dəzğah rəngkarlığının cəmiyyət və ekoloji baxımdan əhəmiyyətini dərk etmək və bu çərçivədə fəaliyyət göstərmək;

- əsərlərində yeni obrazlar yaratmağı və ifadə etməyi bacarmaq.

3. Təhsil proqramının strukturu

3.1. Təhsil proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ali elmi-ixtisas dərəcəsi:

	İxtisaslaşmaların adları	Verilən dərəcə	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
o	Dəzgah rəngkarlığı	Magistr ali elmi-ixtisas	1.5 il	90

3.2. Təhsil proqramı ixtisas (ixtisaslaşma) üzrə 90 (1,5 il) AKTS kreditindən ibarət olmalıdır. Hər semestrə 5 fəndən çox olmamaq şərti ilə 30 kredit nəzərdə tutulmuşdur. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Sıra sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
1	Akademik yazı və etika <i>Bu fənnin məqsədi akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını öyrətmək, magistrantların elmi məqalə, dissertasiya, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmaq, konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir. Fənn təhsilənlərə akademik üslub, mənbələrdən düzgün istifadə, istinad qaydaları və etik normalar haqqında bilik və sənədlər verəcəkdir.</i>	6
2	Layihələrin idarə olunması <i>Bu fənn çərçivəsində layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətləri, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələri və digər məsələləri ətraflı izah olunur, eləcə də layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzularda biliklər artırılır. Bununla yanaşı, sözügedən fənn layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlıdır. Burada dəyişikliklər fonunda layihələrin idarə edilməsi, risklərin düzgün qiymətləndirilməsi, "Məhsul sahibi" və "Scrum Master"-in vəzifələri və s. mövzular əhatə olunmalıdır.</i>	6

...	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər	
3	<p>Ali məktəb pedaqogikası və psixologiya</p> <p><i>Ali məktəb pedaqogikası və psixologiyası fənni ali təhsil müəssisələrində tədris-tərbiyə prosesinin elmi əsaslarını öyrədir. Fənnin məzmunu pedaqoji nəzəriyyələrin inkişafını, ali təhsildə müasir təlim metodlarını, tələbə və müəllim münasibətlərini, həmçinin təlimin psixoloji qanunauyğunluqlarını əhatə edir. Tələbələr bu fənn vasitəsilə ali məktəb mühitində tədrisin pedaqoji prinsipləri və psixoloji aspektləri barədə bilik əldə edirlər.</i></p>	6
4	<p>Akademik rəsm 1</p> <p><i>Akademik rəsm fənni tələbələrin təsviri incəsənətdə peşəkar bilik və bacarıqlarını formalaşdırmaq məqsədi daşıyır. Bu fənn tələbələrə naturadan insan fiquru (geyimli, çılpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu quruluş), təbiət və predmetlərin dəqiq, realistik və akademik təsvirini öyrədir. Fənn proporsiya, perspektiv, işıq-kölge, ton, kompozisiya, stilizə etmə konstruktiv qurulma, anatomiya və forma prinsiplərinə əsaslanaraq rəsmnin texniki və bədii əsaslarını inkişaf etdirməyə yönəlib. Məqsəd tələbələrdə müşahidə və praktiki qabiliyyətini gücləndirmək, peşəkar vizual ifadə bacarığını formalaşdırmaqdır.</i></p> <p><i>Fənnin məzmunu klassik rəssamlıq məktəblərinin ənənələrinə əsaslanmaqla yanaşı, müasir pedaqoji və bədii tələblərə uyğun qurulur. Tələbələr müxtəlif materiallarda (karandaş, kömür, sangina və s.) işləməyi öyrənir, həmçinin rəsm prosesində peşəkar yanaşma, intizam və yaradıcılıq verdişləri qazanırlar.</i></p> <p><i>Nəticə etibarilə, fənn tələbələrdə formanın mahiyyətini dərk etmək, onu kağız üzərində düzgün və ifadəli təsvir etmək bacarığını formalaşdırır və onların gələcək peşəkar yaradıcılıq fəaliyyətinə əsas yaradır.</i></p>	6
5	<p>Akademik rəsm 2</p> <p><i>Akademik rəsm 2 fənni - Fənnin əsas məqsədi tələbələrin akademik rəsm bacarıqlarını inkişaf etdirmək, insan fiquru, mürəkkəb rakursda naturanı dəzgah rəngkarlığı prinsipləri əsasında işlənməsi verdişlərini formalaşdırmaqdır. Tələbə bu mərhələdə həm forma, həm ton, həm də insan anatomiyası biliklərini akademik səviyyədə inkişaf etdirir .</i></p> <p><i>Fənnin əsas vəzifələri və məzmun istiqamətləri:</i></p> <p><i>İnsan anatomiyası və fiqur quruluşu;</i></p> <p><i>İnsan bədəninin proporsiyaları, skelet və əzələ quruluşu;</i></p> <p><i>Modellə canlı pozadan iş;</i></p> <p><i>Hərəkət, plastika və fiqurun ifadəliliyi.</i></p>	6
6	<p>Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 1</p> <p><i>Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya fənni – tələbələrə mürəkkəb vizual kompozisiyaları planlamaq və həyata keçirmək bacarığını öyrədən fəndir. Fənn rəng, forma, perspektiv və işıq-kölge prinsiplərini</i></p>	6

	<p>sintez edərək rəngkarlıq əsərlərində harmonik və təsirli quruluş yaratmağa yönəlib. Məqsəd tələbələrin yaradıcılıq və texniki səriştəsini inkişaf etdirməkdir.</p> <p>“Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya” fənni tələbələrin bədii tefəkkürünü, yaradıcı axtarış imkanlarını və kompozisiya bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədi daşıyır. Bu fənn çərçivəsində müxtəlif janrlarda – məişət, tarixi, dekorativ və simvolik məzmunlu əsərlərdə mürəkkəb quruluşlu kompozisiya qurmaq öyrədilir.</p> <p>Fənn, mövzu seçimi, obrazların yerləşdirilməsi, məkan və zamanın ifadəsi, kolorit və işıq-kölgə münasibətlərinin qurulması, plastika və ritmin həlli, bədii ifadə vasitələrinin uyğunlaşdırılması kimi məsələləri əhatə edir. Tələbələr müxtəlif mövzular üzərində işləyərək fiqurların qarşılıqlı əlaqəsini, psixoloji vəziyyətin təsvirini və emosional təsir gücünü dərinləşdirirlər.</p> <p>Praktiki məşğələlər zamanı tələbələr eskizlər, etüd (naturadan insan fiquru, geyimli və ya çıpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu ola bilər) və kompozisiya axtarışları aparır, kompozisiya qanunlarını mənimsəməklə yanaşı, fərdi yaradıcılıq üsullarını formalaşdırırlar.</p> <p>Fənnin nəticəsi olaraq tələbələr mürəkkəb süjetli və çoxfiqurlu kompozisiyaları rəngkarlıq vasitələri ilə tamamlama bacarığı qazanır, yaradıcı fəaliyyətlərində bədii-estetik dəyərləri tətbiq edə bilirlər.</p>	
7	<p>Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 2</p> <p>Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 2 fənni – Bu fənnin məqsədi tələbələrin bədii düşüncə və kompozisiya qurma qabiliyyətlərini dərinləşdirmək, mürəkkəb quruluşlu çoxfiqurlu səhnələrin və tematik kompozisiyaların yaradılmasında peşəkar rəngkarlıq bacarıqlarını formalaşdırmaqdır. Tələbə ideyadan reallaşmaya qədər bütün yaradıcılıq mərhələlərini öz yaradıcılıq yanaşması ilə həyata keçirməyi öyrənir.</p> <p>Fənnin əsas vəzifələri və məzmun istiqamətləri:</p> <p>Kompozisiya nəzəriyyəsinin təkmilləşdirilməsi;</p> <p>Mürəkkəb kompozisiya anlayışı, balans, ritm və plastika qanunları;</p> <p>Fiqurlar, predmetlər və məkan arasında əlaqələrin qurulması;</p> <p>İdeya, süjet və emosional təsirin qarşılıqlı vəhdəti.</p>	6
8	<p>Akademik rəngkarlıq 1</p> <p>Tədris prosesində tələbələr rəng, kolorit, işıq-kölgə, konstruktiv qurulma, forma, perspektiv, kompozisiya və stilizə etmə kimi bədii ifadə vasitələrinin tətbiqini mənimsəyirlər. Məqsəd rəng vasitəsilə obraz yaratmaq və vizual ifadə səriştəsini formalaşdırmaqdır.</p> <p>Akademik rəngkarlıq fənni təsviri sənət təhsili alan tələbələrin peşəkar yaradıcılıq fəaliyyətinə hazırlanmasında mühüm rol oynayır. Bu fənn rəngkarlıq texnikalarının, iş üsullarının və təsviri incəsənətin əsas prinsiplərini öyrənilməsini nəzərdə tutur.</p> <p>Fənn çərçivəsində:</p> <p>Təbiətdən müşahidələr əsasında etüdlər və kompozisiyalar işlənir.</p>	6

	<p><i>Naturadan akademik (insan fiquru, geyimli və ya çılpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu quruluş), natürmort və fiqurlu kompozisiyaların qurulması öyrədilir. Rəng harmoniyası, kolorit və materialla işləmə verdişləri inkişaf etdirilir. Müxtəlif materialların (yağlı boya, akvarel, tempera, quaş, akril və s.) texniki imkanları tətbiq olunur.</i></p> <p><i>Akademik rəngkarlıq tələbələrdə təsviri mədəniyyətin, bədii-estetik zövqün və peşəkar bacarıqların formalaşmasına xidmət edir. Fənnin əsas məqsədi gələcək rəssamların bədii tefəkkürünü inkişaf etdirmək, onların yaradıcı fəaliyyətini dəstəkləmək və müstəqil iş qabiliyyətini möhkəmləndirməkdir.</i></p>	
9	<p>Akademik rəngkarlıq 2</p> <p><i>Akademik rəngkarlıq 2 fənni - Fənnin əsas məqsədi tələbələri dəzgah rəngkarlığında rəngkarlıq duyumu və düşüncəsini inkişaf etdirmək, forma, ton və kolorit əlaqələrini daha dərin səviyyədə qavrama və ifadə etmə bacarığını formalaşdırmaqdır.</i></p> <p><i>Tələbə bu fənn vasitəsilə rəngkarlıq prinsiplərinin sintezini öyrənir, akademik müşahidə, rəng duyumu və kompozisiya balansı kimi peşəkar keyfiyyətlərə yiyələnir.</i></p> <p><i>Fənnin məqsədi tələbələrdə rəngkarlıq düşüncəsini, forma duyumunu və kompozisiya hissini inkişaf etdirməkdir.</i></p> <p><i>Tələbələr akademik prinsiplərə əsaslanaraq təbiət müşahidəsi, işıq-kölge münasibətləri və rəng harmoniyası vasitəsilə realistik təsvir bacarığını formalaşdırır. Bu fənn tələbənin gələcək yaradıcılıq fəaliyyətində bədii görmə qabiliyyətinin və peşəkar texniki verdişlərinin təməlini yaradır.</i></p>	6
10	<p>Yaradıcılıq işinin hazırlanması 1</p> <p><i>Yaradıcılıq işinin hazırlanması fənni – tələbələrə fərdi ideya və konsepsiyaya əsaslanan sənət əsərləri və layihələr hazırlamağı öyrədən fəndir. Məqsəd yaradıcılıq bacarıqlarını inkişaf etdirmək, sərbəst yaradıcılıq işi (kompozisiya) qurma bacarığını aşılamaq, layihəni planlama və realizə etmə səriştəsini formalaşdırmaqdır.</i></p> <p><i>Bu fənn magistrantlara müstəqil yaradıcılıq bacarıqlarını inkişaf etdirmək, əldə etdikləri praktik və nəzəri bilikləri yekun layihə şəklində tətbiq etmək məqsədi daşıyır. Fənn tələbələrə yaradıcılıq işinin konseptual ideyadan yekun icraya qədər bütün mərhələlərini planlaşdırmaq və həyata keçirmək imkanı verir.</i></p> <p><i>Yaradıcılıq mövzusunun seçilməsi və elmi-tədqiqat planının hazırlanmasını;</i></p> <p><i>Layihənin konseptual, kompozisiya və texnoloji eskizlərinin işlənməsi;</i></p> <p><i>Seçilmiş material və texnologiyaların tətbiqini;</i></p> <p><i>Yaradıcı prosesin mərhələli icrası və texniki həyata keçirilməsini;</i></p> <p><i>Hesabatın hazırlanması və təqdimatını;</i></p> <p><i>Mövcud nəzəri biliklərin və müasir təcrübələrin layihəyə inteqrasiyasını;</i></p> <p><i>Yekun əsərin təqdimatı və müdafiəsi üçün sərqi və ya vizual materialların hazırlanmasını mənimsəməyə kömək edir.</i></p>	6

11	<p>Yaradıcılıq işinin hazırlanması 2</p> <p><i>Yaradıcılıq işinin hazırlanması 2 fənni – Fənnin əsas məqsədi tələbələrdə müstəqil bədii düşüncə, fərdi üslub və peşəkar yaradıcılıq bacarığını formalaşdırmaqdır.</i></p> <p><i>Bu mərhələdə tələbə artıq əvvəlki akademik bilik və texniki bacarıqlarını tətbiq edərək tamamilə fərdi mövzu əsasında orijinal dəzgah rəngkarlığı əsəri yaradır.</i></p> <p><i>Fənnin əsas məzmun istiqamətləri:</i></p> <p><i>Yaradıcılıq ideyasının formalaşması;</i></p> <p><i>Mövzunun seçilməsi və konseptual əsaslandırılması;</i></p> <p><i>Eskiz və kompozisiya axtarıqlarının aparılması;</i></p> <p><i>İdeyanın bədii ifadə vasitələri ilə təsviri.</i></p> <p><i>Kompozisiyanın qurulması:</i></p> <p><i>Əsas fiqurların və formaların yerləşdirilməsi;</i></p> <p><i>İşıq–kölgə, rəng və ton əlaqələrinin planlaşdırılması;</i></p> <p><i>Hərəkət, ritm və vizual balansın yaradılması.</i></p>	6
...	<p>Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər</p>	
12	<p>a) Stilizə olunmuş rəngkarlıq</p> <p><i>“Stilizə olunmuş rəngkarlıq” fənni magistrantlara rəngin, formanın və ornamentin stilizə olunmuş ifadə imkanlarını dərinlən öyrətməyi hədəfləyir. Fənn həm klassik, həm də müasir dekorativ və abstrakt texnikaların mənimsənilməsinə, fərdi bədii üslubun inkişafına və vizual yaradıcılığın təkmilləşdirilməsinə yönəlib.</i></p> <p>b) İşgüzar xarici dil</p> <p><i>Təhsil proqramının strukturu ümumi fənlər bölməsində əks olunur və əsas fənlər bölməsinin tərkibindədir. “İşgüzar xarici dil (ingilis dili)” fənni magistratura səviyyəsində təhsil alan tələbələrə ümumi və terminoloji səciyyəli 4000 tədris leksik vahidləri həcmində leksik minimumu, elmi üslubun əsas xüsusiyyətlərini, öyrənilən dil ölkələrinin mədəniyyət və adət-ənənələrini, nitq etiketləri qaydalarını öyrədir. Xarici dildə lüğətin köməyi ilə oxumaq və yazmaq vərdişlərinə, ali tədris müəssisəsində tədris və tədqiqat işləri aparmağa yiyələndirir.</i></p>	6
13	<p>a) Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası</p> <p><i>Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası fənni – tələbələrə rəngkarlıq əsərlərində zədələnmiş materialları bərpa etmək, rəng və səthi qorumaq, həmçinin texniki və kimyəvi üsullarla əsərlərin uzunömürlülüyünü təmin etmək bacarıqlarını öyrədən fəndir. Məqsəd praktik və elmi əsaslarla bərpa səriştəsini inkişaf etdirməkdir.</i></p> <p><i>Bu fənn tələbələrə rəngkarlıq əsərlərinin qorunması, bərpası və uzunömürlülüyünün təmin edilməsi üzrə nəzəri və praktik bilikləri öyrətmək məqsədini daşıyır. Fənn rəssamlıq və konservasiya sahəsində çalışan</i></p>	6

mütəxəssislərə əsərin tarixini, texnologiyasını və material xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq onun bərpasını həyata keçirmə bacarığını qazandırır. Rəngkarlıq əsərlərinin tarixi və texniki xüsusiyyətlərini; Boya materialları, bağlayıcılar və qatların xüsusiyyətlərini; Zədələnmiş əsərlərin vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və sənədləşdirilməsini; Bərpa və konservasiya üsullarını (təmizlik, boya bərpası, qoruyucu örtüklərin tətbiqi və s.); Əsərin vizual və struktur bütövlüyünün bərpası üçün texnoloji yanaşmaları; Əsərlərin saxlanması və göstərilməsi zamanı qarşıya çıxan problemlərin həllini; Tarixi və müasir bərpa təcrübələrinin müqayisəsi və tətbiqini mənimsəməyə kömək edir.

b) Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası və konservasiyası

“Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası və konservasiyası” fənni magistrantlara rəngkarlıq əsərlərinin tarixi, texniki və kimyəvi xüsusiyyətlərini, onların qorunması və bərpası üçün tətbiq olunan metod və texnologiyaları öyrətməyi hədəfləyir. Fənn bədii irsin qorunması, konservasiya proseslərinin elmi əsaslarla aparılması və praktik bacarıqların inkişafına yönəlib. Tarixi və müasir rəngkarlıq əsərlərinin struktur və material xüsusiyyətlərini öyrətmək, qoruma və bərpa metodlarını mənimsətmək, əsərlərin uzunmüddətli saxlanması üçün konservasiya strategiyalarını tətbiq etmək, magistrantların praktik və analitik bacarıqlarını inkişaf etdirmək əsas hədəflərindəndir.

a) Rəngkarlıq əsərlərinin təhlili

Bu fənn rəngkarlığın tarixi inkişafı, texniki-material əsasları, kompozisiya və kolorit prinsipləri, monumental və dəzgah rəngkarlığının özünəməxsus xüsusiyyətləri, faktura və yaxma texnikaları, eləcə də əsərin bədii təhlili üçün metodoloji ardıcılığı magistratura səviyyəsində elmi şəkildə öyrədir. Fənnin tədrisində rəngkarlığın ilk təsvir səthlərindən (qaya, papirus, perqament) başlayaraq kətan, ağac, mis lövhələrə, həmçinin freska, mozaika, vitraj kimi monumental texnikalara qədər keçdiyi tarixi mərhələlər xüsusi diqqətlə öyrənilir.

Fəndə rəngkarlıq texnikalarının işlənmə üsulları – pastel, akvarel, quaş, tempera, yağlı boya, freska, mozaika və vitraj texnikaları, onların koloritə, fakturaya və bədii-estetik nəticəyə təsiri sistemli şəkildə təhlil edilir. Materialın xüsusiyyətləri əsərin texniki və faktura həllini müəyyən edən əsas amillər kimi öyrənilir. Fənn tədrisində əsərin janrı, üslubu, texnikası, rəngkarlıq xarakteristikaları, kompozisiya sxemi, perspektiv və məkan həlli, işıq-kölgə sistemi, koloritin strukturu, ritmik təşkil, yaxmaların spesifikasiyası, faktura və simvolik meqamlar mərhələli şəkildə araşdırılır.

b) Təsviri sənət əsərlərinin təhlili

Fənn magistratura səviyyəsində təsviri sənətin üç əsas sahəsi – qrafika, rəngkarlıq və heykəltəraşlıq üzrə əsərlərin elmi-analitik araşdırma prinsiplərini öyrədən kompleks fəndir. Fənn magistranta təsviri sənətin tarixi inkişaf mərhələlərini, texniki-material əsasları, forma və kompozisiya qanunauyğunluqlarını, bədii ifadə vasitələrinin semantik yükünü və üslubi tipologiyayı sistemli şəkildə təhlil etmə bacarığı qazandırır.

Fənn qrafikada xətt-plastikanın, ton-ləkə münasibətlərinin və çap texnikalarının; rəngkarlıqda kolorit sistemlərinin, işıq-kölgə həllinin, faktura və yaxma texnikalarının; heykəltəraşlıqda həcm, siluet, material və plastikanın rolunun elmi araşdırılmasını nəzərdə tutur. Tələbə təsviri sənət əsərlərinin texniki, struktur, üslubi və məzmun səviyyələrini mərhələli şəkildə təhlil etmə metodlarını mənimsəyir.

Fənnin əsas məqsədi müxtəlif təsviri sənət növlərində əsərin kompozisiya quruluşunu, texniki-tətbiqi əsaslarını, ikonoloji və ikonqrafik mənalandırma üsullarını, obrazın semantik sistemini, müəllif üslubunu və tarixi-mədəni konteksti elmi baxımdan araşdırmaq və bu proseslərin nəticələrini peşəkar səviyyədə formalaşdırmaqdır.

Təcrübə		
...	Elmi-pedaqoji təcrübə	6
CƏMI		90

4. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

- 4.1. Bu təhsil proqramı üzrə məzunlar təhsil və ya fəaliyyət sahəsi ilə bağlı əsas anlayışlar, nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında sistemli, ümumi təsəvvürə və geniş biliyə malik olmalı, konkret (ixtisaslaşmış) təhsil və ya fəaliyyət sahəsində dərin biliklərə yiyələnmişlər.
- 4.2. İxtisaslaşmanın təhsil proqramının hər bir fənn üzrə təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.
- 4.3. İxtisaslaşma üzrə proqramın təlim nəticələri Əlavə 1-də müəyyən olunur. Fənlər üzrə təlim nəticələri isə hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təhsil proqramının təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.
- 4.4. Təhsil proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən elmi və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

5. İnfrastruktur və kadr potensialı

- 5.1. Ali təhsil müəssisəsi tədris, təlim və qiymətləndirmə fəaliyyətlərinin yüksək səviyyədə təşkil olunması üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları ilə təchiz edilmiş müasir auditoriyalara malik olmalı, tələbələrə lokal şəbəkə və internetə, elektron kitabxanalara və onlayn arxiv resurslarına fasiləsiz çıxış imkanı yaratmalıdır. Eyni zamanda, tələbələrin ixtisaslaşma üzrə dərin biliklərə yiyələnməsi və elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasını dəstəkləmək məqsədilə müasir elmi jurnallar, elmi məlumat bazalarına və virtual laboratoriya mühitlərinə, akademik etik mühitə inteqrasiya üçün antiplagiat sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir. Ayrı-ayrı ixtisaslaşmalar üzrə aşağıdakı infrastruktur tələbləri nəzərə alınmalıdır:

Dəzgah rəngkarlığı ixtisaslaşması üzrə:

Hava sorucu texnologiya ilə təmin olunmuş yağlı boya ilə işləmək üçün emalatxanalar; rəsm dərslərinin tədrisi üçün emalatxanalar; molbert; planşet; palitra masası; podiyum (poza nümayişçilərinin durduğu yer üçün lazım olan səth); reflektorlar; rəngli müxtəlif növ parçalar (naxışlı, güllü, zolaqlı və s.); dərs prosesində naturada istifadə olunan geyimlər, gips detallar (həndəsi fiqurlar və heykəllər (gips baş, qulaq, burun, göz, qol, ayaq və s. heykəllər), əşyalar (saxsı qablar, məişət əşyaları və s.) plastik və süni meyvə, qurudulmuş heyvan maketləri və s.; maket masaları; dekorasiya yaratmaq təcrübəsi üçün tarixi geyimlər, interyer əşyaları və rekvizitlər kolleksiyalarından ibarət fondlar; anatomiya (təcrübi) dərslərində istifadə olunan skelet və detalları təmin edilməlidir.

- 5.2. Ali təhsil müəssisələrinin tədrisə cəlb olunan akademik heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Elmi dərəcəsi olmayan, lakin müvafiq sahədə ən az 5 il iş təcrübəsi olan mütəxəssislər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.
- 5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, elmi ada və ya elmi dərəcəyə sahib olan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Karyera imkanları və ömürboyu təhsil

- 6.1. **Dəzgah rəngkarlığı** ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis nəşriyyatlar, reklam agentlikləri, rəssamlıq studiyaları, yaradıcılıq emalatxanalarında, müstəqil rəssam, rəhbər; muzey, sərgi, qalereyalarda ekspert, layihə rəhbəri, sərgi təşkilatçısı, kuratoru, bədii rəhbər, rəssam; repetitor; orta və ali təhsil müəssisələrində pedaqoq işləyə bilər.
- 6.2. Ali təhsil müəssisəsi təhsil proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb-səhifələrində yerləşdirməlidir.
- 6.3. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömür boyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyəti üzrə təlim nəticələri

Dəzğah rəngkarlığı ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
<p>PTN 1. Rəngkarlıq sənəti ilə sənətsünaslıq elminin prinsiplərinə, o cümlədən kompozisiya, forma, rəng (kolorit) və perspektiv prinsiplərinə əsaslanaraq rəngkarlıqda janr, mövzu dairəsinin genişlənməsini, yeni tip bədii təfəkkürün formalaşmasını, abstrakt təfəkkürün yenilənməsini, ənənə və millilik problemlərini biləcək. Rəngkarlıq sənətində müasir inkişaf tendensiyalarını biləcək. Verilmiş mövzu ilə əlaqədar əsər haqqında qısa təhlil aparacaq, onun məzmununu qiymətləndirəcək və əsaslandırılmış şəkildə təqdim edəcək.</p>
<p>PTN 2. Mövzuya uyğun (naturadan) orijinal material toplamağı bacaracaq. Rəngkarlıq prosesini düzgün qavrayır və sistemli şəkildə tətbiq etməyi bacaracaq. Müxtəlif rəngkarlıq üslublarını göstərməyi bacarır və fərdi üsluba malik olacaq. Rəngkarlıqda fərqli material və texnikalardan (yağlı boya, akril, tempera və s.), stilizə etmə və bədii sadələşdirmə üsullarından istifadə etməklə mürəkkəb və yüksək bədii səviyyədə əsərlər, o cümlədən süjetli əsərlər yarada biləcək. Plastikanın prinsiplərinə riayət etməklə, yaddaş və təsəvvürün köməyi ilə müxtəlif vəziyyətləri təsvir etməyi bacaracaq.</p>
<p>PTN 3. Kompozisiya qanunlarından istifadə edərək, qarşıya qoyulmuş vəzifəni kompleks şəkildə estetik, funksional və texniki cəhətdən düzgün yerinə yetirməyi bacaracaq. Formanın plastik həllini, işıq-kölgəni, rəng münasibətlərini (koloriti), fəzanın həllini, psixoloji təsiri nəzərə alaraq müxtəlif janrlarda əsərlər yarada biləcək. Kompozisiya mərkəzinin ifadəliliyinə, ikinci dərəcəli hissələrlə əsas ideyanın məna əlaqəsinə, kontrastların tarazlaşmasına nail olmaqla kompozisiyada müasir üsullardan istifadə etməyi bacaracaq. Dəzğah rəngkarlığı sahəsində daha mürəkkəb tapşırıqlar yerinə yetirməyi bacaracaq.</p>
<p>PTN 4. Rəqəmsal texnologiyalar və ənənəvi üsulları birləşdirərək dəzğah rəngkarlığı nümunələrini hazırlamaq məqsədilə komandada işləyə biləcək. Bədii üslubların transformasiyasını başa düşəcək və öz əsərlərində konseptual şəkildə istifadə etməyi bacaracaq. Öz yaradıcılıq işlərini yaradıcı və akademik dairələrə təqdim edəcək formada strukturlaşdıracaq. Dəzğah rəngkarlığının cəmiyyət və ekoloji baxımdan əhəmiyyətini başa düşəcək və bu çərçivədə fəaliyyət göstərəcək. Yuxarıdakı biliklərdən istifadə edərək əsərlərində yeni obrazlar yaratmağı bacaracaq.</p>
<p>PTN 5. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Dəzğah rəngkarlığı sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.</p>
<p>PTN 6. Akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Müəllif hüququ və peşə etikasını biləcək və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq.</p>

PTN 7. Layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələrini və digər məsələləri biləcək. Layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzular haqqında biliklərə malik olacaq. Layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlı riskləri düzgün qiymətləndirməyi bacaracaq. "Məhsul sahibi" və "Scrum Master" in vəzifələri və s. haqqında biliklərə malik olacaq və tətbiq etməyi bacaracaq.

Akademik yazı və etika fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1 - Akademik yazının məqsədi, strukturu və üslub xüsusiyyətlərini anlayaraq elmi esse, dissertasiya, məqalə və digər akademik sənədləri məntiqi və peşəkar şəkildə yazmağa biləcək.

FTN 2 - Fərqli akademik janrlarda (məqalə, dissertasiya, tezis, referat və s.) yazı tələblərinə uyğun kontent hazırlamağı və ideyaları ardıcıl və əsaslandırılmış formada ifadə etməyi bacaracaq.

FTN 3 - Mənbələrlə işləmə bacarığına yiyələnərək akademik yazılarda müxtəlif istinad sistemlərindən (APA, MLA, IEEE və s.) düzgün istifadə etməyi və plagiatdan yayınmağı bacaracaq.

FTN 4 - Elmi diskussiyalar, seminarlar, simpozium və konfranslarda çıxış etmək üçün akademik danışıq üslubunu mənimsəməklə fikirlərini peşəkar şəkildə təqdim etməyi bacaracaq.

FTN 5 - Elmi fəaliyyət zamanı müəlliflik hüquqları, nəşr etikasına və akademik dürüstlük prinsiplərini mənimsəyəcək və elmi araşdırmalarda bu prinsiplərə riayət edəcək.

FTN 6 - Elmi tədqiqat və yazı prosesində qarşıya çıxan etik dilemmaları və düzgün davranış modellərini analiz edəcək və elmi mühitdə etik qərarlar verməyi bacaracaq.

Layihələrin idarə olunması fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Layihənin məqsədlərini, mərhələlərini, resurslarını və maraqlı tərəfləri müəyyən etməklə layihənin planlaşdırılması və əsas idarəetmə elementlərini tətbiq etməyi bacaracaq.

FTN 2. Layihələrdə effektiv komanda qurmaq, rolları bölüşdürmək və layihə menecerinin funksiyalarını yerinə yetirmək üçün liderlik və kommunikasiya bacarıqları nümayiş etdirəcək.

FTN 3. Layihənin vaxt cədvəllərini, büdcəsini, təchizat zəncirini və resurslarını idarə edərək layihənin icrasını planlı şəkildə həyata keçirə biləcək.

FTN 4. Risklərin proaktiv qiymətləndirilməsi, risk cavab planlarının hazırlanması və dəyişikliklərin idarə olunması üzrə biliklərə əsaslanaraq layihə davamlılığını təmin edə biləcək.

FTN 5. "Agile" (çevik) yanaşmaları, o cümlədən Scrum metodologiyasını mənimsəyərək "Məhsul sahibi" və "Scrum Master" rollarını və onların funksiyalarını layihə idarəetməsində tətbiq edə biləcək.

FTN 6. Layihə hesabatları, status yeniləmələri və maraqlı tərəflərlə peşəkar ünsiyyət vasitəsilə layihə fəaliyyətləri üzrə hesabatlılığı və şəffaflığı təmin edəcək.

Ali məktəb pedaqogikası və psixologiya fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1 - Ali təhsil müəssisələrində tədris prosesinin nəzəri və metodoloji əsaslarını izah edə biləcək.

FTN 2 - Müasir pedaqoji prinsiplər və təlim metodlarını dərs planlaşdırılmasında tətbiq edə biləcək.

FTN 3 - Auditoriya ilə effektiv ünsiyyət və təlim texnologiyalarından istifadə bacarıqları qazanacaq.

FTN 4 - Təhsilçilərin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi üçün müxtəlif qiymətləndirmə üsullarını tətbiq edəcək.

FTN 5 - Tədris prosesində innovativ və interaktiv metodlardan istifadə etməklə motivasiyanı artıracaq.
FTN 6 - Elmi-pedaqoji fəaliyyətində peşəkar standartlara riayət edərək dərs və tədqiqat işlərini təşkil edəcək.
Akademik rəsm 1 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Rəsm sənətinin qanunauyğunluqlarını, akademik məktəbin prinsiplərini dərk edəcək. Perspektiv, proporsiya, konstruksiya və kompozisiya qaydalarını mənimsəyəcək.
FTN 2. Işıq-kölgə (ştrix, ton) vasitəsilə həcmi verilməsi üsullarını öyrənəcək. İncəsənət tarixi və klassik rəssamların iş üsullarına dair biliklər qazanacaq.
FTN 3. Əşya, təbiət, insan fiquru və portreti düzgün proporsiyalarda təsvir edəcək.
FTN 4. Naturadan (geyimli, çılpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu quruluş) və yaddaşdan çəkiliş vərdişlərini inkişaf etdirəcək.
FTN 5. Kompozisiya qurmaq və obrazlı ifadə vasitələrindən istifadə bacarığına sahib olacaq.
FTN 6. Kağız, karton, qrafit, kömür, sangina, tuş və digər materiallarla işləmə texnikasına yiyələnəcək.
Akademik rəsm 2 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Akademik rəsm prinsiplərini, forma və konstruksiya qanunauyğunluqlarını, perspektiv və anatomik quruluşu dərinlən mənimsəyəcək.
FTN 2. Kompozisiya qurmaq və obrazlı ifadə vasitələrindən istifadə bacarığına sahib olacaq.
FTN 3. Kompozisiyada anatomiya, işıq-kölgə, ton və kolorit həllini yüksək səviyyədə tətbiq etməyi bacaracaq.
FTN 4. Naturadan (geyimli, çılpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu quruluş) və yaddaşdan çəkiliş vərdişlərini inkişaf etdirəcək.
FTN 5. Əşya, təbiət, insan fiquru və portreti düzgün proporsiyalarda təsvir edəcək.
FTN 6. Müxtəlif materiallarla (kağız, karton, qrafit, kömür, sangina, tuş və s.) işləmə bacarığını inkişaf etdirəcək.
Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 1 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Kompozisiyanın təcürbi və nəzəri əsaslarını, mürəkkəb quruluşların qurulma prinsiplərini dərk edəcək.
FTN 2. Fiqurların, məkanın və predmetlərin qarşılıqlı münasibətlərini öyrənəcək.
FTN 3. Kolorit, rəng harmoniyası və işıq-kölgə münasibətlərinin kompozisiyada rolunu mənimsəyəcək.
FTN 4. Klassik və müasir rəngkarlıq nümunələrində mürəkkəb quruluşlu kompozisiya həllərini təhlil edə biləcək.
FTN 5. Bir neçə fiqurdan və predmetdən ibarət mürəkkəb kompozisiyaları qurmaq və təsvir etmək bacarığı qazanacaq.
FTN 6. Kompozisiya elementlərini balanslı, ifadəli və bədii məqsədəuyğun şəkildə yerləşdirəcək.
Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 2 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Fiqur və məkan arasında perspektiv və proporsional əlaqəni düzgün quracaq.
FTN 2. Müxtəlif texniki üsullardan (yağlı boya, akril və s.) istifadə edərək kolorit həllini tapacaq.

FTN 3. Kompozisiya nəzəriyyəsinin əsaslarını və rəngkarlıqda tətbiq prinsiplərini öyrənəcək.

FTN 4. Forma, işıq və kölgə ilə ifadə etmək bacarığına malik olacaq. Əsərin ideyasını gücləndirən işıq-kölgə və formaların təsvirini tətbiq edəcək.

FTN 5. Forma, məkan, ritm və rəng münasibətlərini ifadə vasitələri ilə birləşdirərək emosional və bədii təsir gücü yüksək olan əsərlər yaradacaq.

FTN 6. Peşəkar səviyyədə kompozisiya düşüncəsinə, bədii ideyanı ifadə etmə bacarığına malik rəssam kimi formalaşacaq.

Akademik rəngkarlıq 1 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Rənglə işləmə təcrübəsi və nəzəriyyəsi, kolorit və rəng münasibətlərinin qanunauyğunluqlarını mənimsəyəcək.

FTN 2. Işıq-kölgə, ton və rəng keçidlərinin forma və həcmə verilməsində rolunu anlayacaq.

FTN 3. Perspektiv və məkanın rəngkarlıq vasitələri ilə ifadəsini öyrənəcək.

FTN 4. Klassik akademik rəngkarlıq ənənələri və ustad rəssamların yaradıcılıq prinsipləri ilə tanış olacaq.

FTN 5. Naturadan (fiqur, natürmort, landşaft, geyimli, çıpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu quruluş) rəngkarlıq etüdləri və kompozisiyaları işləyəcək. Kolorit hellini düzgün seçmək və ton-rəng balansını qurmaq bacarığı qazanacaq.

FTN 6. Müxtəlif texniki vasitələrlə (yağlı boya, akril, tempera və s.) işləyəcək. Obrazlı ifadə vasitələrindən istifadə edərək bədii ideyanı rənglə çatdıracaq.

Akademik rəngkarlıq 2 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Akademik rəngkarlığın insan fiquru (natura), portret, natürmort və digər janrlarda tətbiq prinsiplərini mənimsəyəcək.

FTN 2. Ton, rəng, işıq və kolorit münasibətlərinin forma və məkan quruluşundakı rolunu dərinlən mənimsəyəcək.

FTN 3. Klassik və müasir rəngkarlıq məktəblərinin texnika və üslublarını müqayisə edə biləcək.

FTN 4. Rəngkarlıqda peşəkar estetik zövq, bədii düşüncə və yaradıcı yanaşma nümayiş etdirəcək.

FTN 5. Naturadan (fiqur, natürmort, landşaft, geyimli, çıpaq, bir, iki və ya üçfiqurlu quruluş) rəngkarlıq etüdləri və kompozisiyaları işləmə bacarığını inkişaf etdirəcək.

FTN 6. Müxtəlif rəngkarlıq texnikalarından (yağlı boya, tempera, akril və s.) peşəkar səviyyədə istifadə edəcək.

Yaradıcılıq işinin hazırlanması 1 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Yaradıcılıq işinin mövzusunə dair tədqiqat aparmaq, mənbələri təhlil etmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 2. Kompozisiya, rəngkarlıq, rəsm və qrafika biliklərini yaradıcılıq layihəsində tətbiq edəcək. Yaradıcılıq işini müstəqil şəkildə planlaşdıracaq, mərhələli şəkildə icra edə və təqdimata hazırlaya biləcək.

FTN 3. Dəzgah rəngkarlığının müasir istiqamətləri, üslubları və texniki üsulları haqqında dərin biliklərə malik olacaq.

FTN 4. Müstəqil şəkildə yaradıcılıq layihəsi hazırlayacaq və onu konseptual, texniki və estetik baxımdan əsaslandırma biləcək.

FTN 5. Öz yaradıcılıq işini təqdim etmə, müdafiə etmə və peşəkar müzakirə aparma bacarığı qazanacaq.
FTN 6. İncəsənət tədqiqatı və bədii analiz metodlarından istifadə etməyi bacaracaq.
Yaradıcılıq işinin hazırlanması 2 fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Estetik dəyərləri, milli və bəşəri bədii ənənələri yaradıcılıqda sintez edə biləcək.
FTN 2. Yaradıcılıq prosesində kompozisiya, rəng, faktura və forma məsələlərinin elmi və bədii əsaslarını izah edə biləcək.
FTN 3. Müasir incəsənətdə konseptual yanaşmalar və rəngkarlıqda yeni texnologiyaların tətbiqi barədə bilik qazanacaq.
FTN 4. Akademik rəngkarlığın insan fiquru (natura), portret, natürmort və digər janrlarda tətbiq etmə bacarığını inkişaf etdirəcək.
FTN 5. Perspektiv və məkanın rəngkarlıq vasitələri ilə ifadəsini etmə bacarığını təkmilləşdirəcək.
FTN 6. Işıq-kölgə, ton və rəng keçidlərini əsərlərində tətbiq etmə bacarığını inkişaf etdirəcək.
Stilizə olunmuş rəngkarlıq fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Magistrantın rəng və formanın stilizə olunmuş, dekorativ və simvolik ifadə imkanlarını mənimsəməsini təmin edəcək.
FTN 2. Klassik və müasir üslubları araşdıracaq, dərinlən mənimsəyəcək və tətbiq etməyi bacaracaq.
FTN 3. Rəngkarlıqda stilizasiya, dekorativləşdirmə və abstraksiya prinsiplərini biləcək.
FTN 4. Stilizə olunmuş rəngkarlığın bədii, mədəni və tarixi kontekstini dərk edəcək.
FTN 5. Rəngin simvolik və emosional funksiyalarını dərinlən mənimsəyəcək və tətbiq etməyi bacaracaq.
FTN 6. Fərqli materiallarda (kağız, karton, kətan və s.) dekorativ və stilizə olunmuş kompozisiyalar qura biləcək.
İşgüzar xarici dil fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Akademik yazı və danışiq qaydalarını, elmi dürüstlük prinsiplərini izah edə biləcək.
FTN 2. Elmi məqalənin strukturu və əsas komponentlərini sadalaya biləcək.
FTN 3. Akademik və işgüzar sənədləri (məktub, müraciət, CÜ, hesabat və s.) xarici dildə düzgün tərtib edə biləcək.
FTN 4. Esse yazma qaydalarını tətbiq edərək müxtəlif mövzularda esse hazırlaya biləcək.
FTN 5. Elmi məqalələri struktur, məzmun və üslub baxımından təhlil edə biləcək.
FTN 6. Nəşr etikası normalarını (istinad, müəlliflik hüquqları, plagiat) qiymətləndirə və öz işində tətbiq edə biləcək.
Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Rəngkarlıq əsərlərinin materialları (kətan, taxta, boya qatları, laklar və s.) haqqında bilik əldə edəcək. Bərpa və konservasiya prinsipləri, texnologiyaları və etik qaydaları mənimsəyəcək.
FTN 2. Rəngkarlıq əsərlərində yaranan zədələnmə növlərini və səbəblərini (rütubət, temperatur, işiq, mexaniki təsirlər) anlayacaq.
FTN 3. İncəsənət abidələrinin qorunması ilə bağlı beynəlxalq təcrübə və standartlarla tanış olacaq.

FTN 4. Rəngkarlıq əsərinin vəziyyətini diaqnostika etmək bacarığına yiyələnəcək. Zədələnmiş qatların bərpası, çatların möhkəmləndirilməsi, rəng qatının sabitləşdirilməsi üzrə praktiki bacarıqlar qazanacaq.
FTN 5. Əsərin ilkin görünüşünü pozmadan təmizləmə və konservasiya işlərini yerinə yetirəcək.
FTN 6. Müxtəlif texniki vasitələrdən və materiallardan (yapışdırıcılar, laklar, bərpa boyları və s.) istifadə etməyi öyrənəcək.
Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası və konservasiyası fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Müxtəlif boya növlərinin (yağlı, tempera, akril və s.) fiziki-kimyəvi xüsusiyyətlərini anlayacaq.
FTN 2. Sənət əsərlərinin texniki quruluşunu, materialların xassələrini və deqradasiya proseslərini analiz edəcək, onların bərpasında etik, texnoloji və elmi yanaşmaları mənimsəyəcək.
FTN 3. İncəsənət abidələrinin qorunması ilə bağlı beynəlxalq təcrübə və standartlarla tanış olacaq.
FTN 4. Rəngkarlıq əsərinin texniki vəziyyətini vizual və laborator üsullarla diaqnostika edə biləcək.
FTN 5. Əsərin ilkin görünüşünü pozmadan təmizləmə və konservasiya bacarığına yiyələnəcək.
FTN 6. Rəngkarlıq əsərlərinin material və texnoloji quruluşunu (əsas, qatlar, lak, boya tərkibi və s.) dərinləndirəcək.
Rəngkarlıq əsərlərinin təhlili fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Rəngkarlığın texniki-material əsaslarını elmi səviyyədə izah edəcək və müxtəlif rəngkarlıq texnikalarının xüsusiyyətlərini təhlil edəcək, onların bədii-estetik nəticələrini qiymətləndirəcək.
FTN 2. Rəngkarlıq tarixinin mərhələlərini sistemləşdirəcək: perqament dövrü, kətanın yayılması, yağlı boyanın inkişafı, monumental rəngkarlığın (freska, mozaika) formalaşması, dəzgah rəngkarlığının texniki və estetik təkamülü kimi prosesləri elmi əsaslarla şərh edəcək.
FTN 3. Rəngkarlıq əsərinin ümumi təhlili zamanı müəllif, tarix, janr, üslub, texnika, süjet, simvolika, işıq, səthilik, rəng xarakteristikası, bədii məkan və struktur parametrlərini ardıcılıqla müəyyənləşdirəcək və təhlil edəcək.
FTN 4. Rəngkarlığın konkretləşdirilmiş təhlil mərhələlərini tətbiq edəcək: kompozisiya sxemi, format-tipologiyası, perspektiv, məkan planları, baxış rəqursları, işıq-kölgə sistemi, kolorit strukturu, rəngin emosional təsiri, ritmik təşkil və yaxma texnikasını yüksək səviyyədə təhlil edəcək.
FTN 5. Rəngkarlıq üslublarının tipologiyasını müqayisəli şəkildə müəyyənləşdirəcək. Erkən xristian və Bizans rəngkarlığı, Təbriz miniatür məktəbi, Renessans, Barokko, Klassisizm, Romantizm, Realizm, İmpressionizm, eləcə də digər üslub və cərəyanları, həmçinin Azərbaycan rəngkarlıq məktəbinin istiqamətlərini metodoloji baxımdan dəyərləndirəcək.
FTN 6. Rəngkarlıq əsərlərinin kompleks elmi təhlili zamanı ikonoloji-ikonqrafik şərh, obrazın semantik sistemi, janr və üslub mənsubiyyəti, motivin məzmun oxunuşu, faktura həllinin rolu və emosional təsir mexanizmlərini elmi formada müstəqil şəkildə əsaslandıracaq.
Təsviri sənət əsərlərinin təhlili fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Təsviri sənətin əsas sahələrinin – qrafika, rəngkarlıq və heykəltəraşlığın tarixi və texniki inkişaf mərhələlərini sistemləşdirəcək və onların bədii-estetik prinsiplərini elmi əsaslarla izah edəcək.
FTN 2. Təsviri sənətin növlərinə aid material və texnikaların - qrafik texnikalar (quru və sulu üsullar, çap texnikaları), rəngkarlıq texnikaları (tempera, yağlı boya, əkvarel, freska, mozaika) və heykəltəraşlıq texnikaları (yonma, yapma, tökmə) - xüsusiyyətlərini təhlil edəcək və bu xüsusiyyətlərin əsərin bədii nəticəsinə təsirini müəyyənləşdirəcək.

FTN 3. Təsviri sənət əsərlərinin kompozisiya-struktur təhlilini aparacaq: xətt, ton, rəng, faktura, kolorit, həcm, məkan, perspektiv, balans, ritm, dinamika və siluet kimi elementlərin funksiyasını elmi metodlarla şərh edəcək.

FTN 4. Üslubi və məktəb ənənələrini müqayisəli şəkildə dəyərləndirəcək: Şərqi və Qərbi bədii məktəblərinin, müxtəlif klassik və modern istiqamətlərin, eləcə də Azərbaycan təsviri sənətinin əsas üslub xüsusiyyətlərini identifikasiya edəcək və təhlildə tətbiq edəcək.

FTN 5. Təsviri sənət əsərlərinin ideya-məzmun və semantik təhlilini aparacaq: ikonoloji və ikonqrafik metodlardan istifadə etməklə obrazın mənalandırılmasını, simvolik qatların açılmasını, motivin tarixi və mədəni kontekstlə əlaqəsini müəyyənləşdirəcək.

FTN 6. Təsviri sənət əsərlərinin kompleks elmi təhlilini müstəqil şəkildə formalaşdıracaq: texniki, kompozisiya, üslub, məzmun və kontekst analizlərini birləşdirərək peşəkar sənətsünaslıq nəticələri hazırlayacaq və onları elmi-nəsr üslubunda təqdim edəcək.

Elmi-pedaqoji təcrübə üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. İxtisasa aid akademik fənlərin proqramlarının hazırlanması, dərslərinin tərtib edilməsi, mühazirə və praktiki məşğələlərin təşkili, təlim materiallarının seçilməsi və hazırlanması üzrə bacarıqlar qazanacaq.

FTN 2. Tədris prosesinin planlaşdırılması, auditoriya ilə işləmək, təlim strategiyalarının seçilməsi, tələbələrin fəallığını artırmaq üçün müasir təlim metodlarından istifadə etmə bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Pedaqoji fəaliyyət zamanı fənnin məzmununu müasir elmi yeniliklərə əsaslanaraq formalaşdırmaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirəcək.

FTN 4. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından (ICT), tədris proqram təminatlarından (CAD/CAM/CAE, simulyasiya proqramları, virtual laboratoriyalar) səmərəli istifadə etməyi öyrənəcək.

FTN 5. Tədris fəaliyyətində açıq və səlis akademik ünsiyyət qurmaq, öz bilik və tədqiqat nəticələrini auditoriyaya aydın və əsaslandırılmış formada çatdırmaq bacarığına malik olacaq.

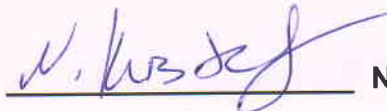
FTN 6. Pedaqoji fəaliyyətin güclü və zəif tərəflərini müəyyən etməyi, refleksiya aparmağı və gələcək fəaliyyət üçün inkişaf istiqamətlərini müəyyən etməyi öyrənəcək.

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyətlərinin təlim nəticələrinin matrisi

Tədris fəaliyyətinin (fənnin) adı	Proqramın təlim nəticələri						
	PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6	PTN 7
Akademik yazı və etika						x	
Layihələrin idarə olunması							x
Ali məktəb pedaqogikası və psixologiya					x		
Akademik rəsm 1	x	x		x			
Akademik rəsm 2	x	x		x			
Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 1	x		x				
Dəzgah rəngkarlığında mürəkkəb quruluşlu kompozisiya 2	x		x				
Akademik rəngkarlıq 1	x	x		x			
Akademik rəngkarlıq 2	x	x		x			
Yaradıcılıq işinin hazırlanması 1	x	x	x				
Yaradıcılıq işinin hazırlanması 2	x	x	x				
Stilizə olunmuş rəngkarlıq	x	x		x			
İşgüzar xarici dil						x	
Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası	x	x	x				
Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası və konservasiyası	x	x	x				
Rəngkarlıq əsərlərinin təhlili	x		x		x	x	
Təsviri sənət əsərlərinin təhlili	x		x		x	x	
Elmi-pedaqoji təcrübə				x	x		

Razılaşdırıldı:

ADMİU-nun Tədris işləri üzrə prorektoru:

Nigar Rüstəмова

ADMİU-nun Tədris şöbəsinin müdiri:

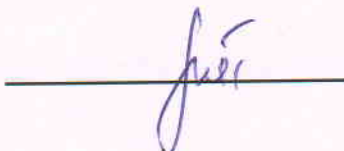
Namiq Qafarov

ADMİU-nun Təsviri sənət kafedrasının müdiri:

Rəşad Cabarov

ADMİU-nun Rəssamlıq fakültəsinin dekani:

Səyalı Quliyeva